

Със Закон за изменение и допълнение на Търговския закон, обнародван в бр. 82 на ДВ от 27.09.2024 г., се предвижда въвеждане на бързо производство по ликвидация за търговски дружества, които отговарят на определени условия. Целта е да се разреши проблемът с продължителността на производството по ликвидация по общия ред, което отнема около година.

За прилагане на ускореното производство по ликвидация по чл. 274а от ТЗ, е необходимо решение на Общо събрание на съдружниците или акционерите, а при персоналните търговски дружества единодушно решение на неограничено отговорните съдружници.

Кумулативните изисквания, на които търговското дружество трябва да отговаря, за да се заличи от Търговския регистър по новия облекчен ред са:

1. Да не е осъществявало дейност или да е прекратило осъществяваната дейност преди повече от дванадесет месеца;
2. Да не е наемало работници и служители или е прекратило трудовите правоотношения с тях преди повече от дванадесет месеца;
3. Да няма регистрация по Закона за данък добавена стойност или да е прекратило регистрацията си преди повече от дванадесет месеца;
4. Да няма непогасени задължения към държавата и общините;
5. Да няма неприключило производство по установяване на данъчни задължения и задължения за задължителни осигурителни вноски, по което страна е Националната агенция за приходите (НАП);
6. Да не е ответна страна в съдебно производство, длъжник в изпълнително или заповедно производство или срещу него не е започнало изпълнение по реда на Закона за особените залози или Закона за договорите за финансово обезпечение.

Изброените условия единствено се декларират от ликвидатора, без да е необходимо да представя доказателства за наличието им.

Ускореното производство по ликвидация се основава върху принципа „обслужване на едно гише“, който се изразява в следното:

1. Ликвидаторът подава Заявление до Агенцията по вписванията, декларирайки условията за допустимост на производството.
2. Агенцията по вписванията служебно препраща уведомление до НАП, т.е. не се налага ликвидаторът да уведомява НАП по чл. 77 от ДОПК относно прекратяването на

дейността на дружеството. Съгласно общата уредба, НАП издава удостоверение, че е уведомена за предстоящата ликвидация в 60-дневен срок от подаването уведомлението. Едва след издаване на удостоверението, ликвидаторът може да подаде заявление за откриване на производството по ликвидация в Търговския регистър.

3. НАП в 30-дневен краен срок се произнася относно наличието или липсата на условията за откриване на бързо производство по ликвидация.

4. След получаване на информация от НАП, Агенцията по вписванията вписва или отказва вписване на бързо производство по ликвидация.

5. Удостоверението относно предаването на ведомостите за заплати, което е необходимо за заличаване на дружеството, отново ще се издава чрез Агенцията по вписванията, без да се налага ликвидаторът да влиза в комуникация с Националния осигурителен институт (НОИ).

Друга съществена разлика е, че имуществото на дружеството се разпределя само след като са изминали три месеца, считано от деня на обявяване на поканата до кредиторите в Търговския регистър. Общата процедура по ликвидация предвижда шестмесечен срок за разпределяне на имуществото на дружеството, считано от обявяване на поканата в Търговския регистър.

Останалите правила на Глава XVII. от Търговския закон, отнасящи се за ликвидационното производство се прилагат субсидиарно и към новата процедура.